

площі структурних компонентів лімфатичних вузлів П. Встановлено, що лімфоїдні елементи П представлені поодинокими дифузно розташованими, в основному, малими лімфоцитами та їх групами по 3-4 клітини, а також печінковими макрофагами навколо розгалужень дрібних судин ворітної вени та по ходу жовчних проток. Відтік лімфи здійснюється у 3-4 регіонарні лімфатичні вузли, розташовані у воротах П між стовбурами ворітної вени, власної печінкової артерії та спільною печінковою протокою. Структурні зміни лімфатичних вузлів П характеризуються збільшенням відносних площ мозкової речовини, мозкових тяжів, що зменшує кірково-мозковий індекс, а також слабко вираженою паракортикальною зоною. Серед клітин лімфоїдних вузлів переважають малі лімфоцити.

УДК 616.12

РЕНТГЕНОАНАТОМІЯ СЕРЦЯ ТА ВЕЛИКИХ СУДИН ЛЮДЕЙ ЛІТНЬОГО ВІКУ

С.Ю.Кравчук, Г.К.Бутвін, В.М.Печенюк

*Буковинська державна медична академія,
м. Чернівці*

Обстежено 67 жінок та чоловіків літнього віку (61-74 років) з клінічно відсутньою серцево-судинною та легеневою патологією. За допомогою рентгенографії у передній прямій, правій та лівій косих, лівій бічній проекціях з контрастуванням стравоходу вивчали положення, розміри, форму серця та великих судин. На рентгенограмах у передній прямій проекції у переважної більшості обстежених виявляється аортальна форма серця, збільшення поперечного розміру серця за рахунок лівого шлуночка; верхівка серця заокруглена і піднята. Кут нахилу серця між його по-здовжньою віссю і горизонтальною лінією дорівнює 42-43°, тобто наближується до горизонтального. Серцево-легеневий коефіцієнт збільшений до 55-58%. Серцево-діафрагмові кути наближені до прямих. У лівій косій і бічній проекціях спостерігається широке прилягання лівого шлуночка до діафрагми. Діаметр аорти становить в середньому 3,0-3,5 см. В окремих випадках спостерігається розширення аорти до 4,0-4,5 см, що супроводжується деяким зміщенням трахеї і стравоходу вправо. У передній прямій проекції висхідна частина аорти утворює у верхньому відділі контури серцево-судинної тіні, дуга аорти може досягати рівня лівого груднинно-ключичного суглоба. Спостерігається посилення інтенсивності контура аорти, що пояснюється склерозуванням її стінки, над дугою аорти простежується контур початкового відділу плечоголовного стовбура. В окремих випадках виявляються невеликі дугоподібні звапнення вздовж контура дуги аорти. Отже, виявлені рентгенологічні зміни аорти без клінічних даних необхідно розрізновати як патологію – атеросклероз аорти.

УДК 616.348-002-002.44-06

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА ДИСТАЛЬНОГО ВІДДІЛУ ТОВСТОЇ КИШКИ ПРИ ВИРАЗКОВУМОУ КОЛІТІ

Р.Я.Красний

*Львівський національний медичний університет
ім. Данила Галицького*

Ін'єкцією внутрішньостінкових судин 0,2% розчином азотнокислого срібла методом Ранв'є досліджено 10 препаратів дистального відділу товстої кишки, видалених під час операції з приводу виразкового коліту. Основну увагу приділяли вивчення структурної організації мікросудинного русла в місцях виразок, прилеглих і віддалених ділянках слизової оболонки. Виявлено, що структурна організація мікроциркуляторного русла дистального відділу товстої кишки зазнає суттєвих змін, в основному в прилеглих до виразок ділянках слизової оболонки. Вони охоплюють усі ділянки структурно-функціональних комплексів (артеріола, прекапіляр, капіляр, посткапіляр, венула), однак стосуються головним чином їх капілярної сітки і венозної частини. У прилеглій до виразки ділянці спостерігається нерівномірність капілярної сітки, значне збільшення кількості капілярів, зміна діаметра капілярів, товщини стінки і кількості капілярів на одній площі. Діаметр капілярів коливається від 4 до 14 мкм і в середньому становить 9,8 мкм, що на 22,5% більше норми ($P<0,001$). Капілярна сітка в ділянці виразок переважно деформована, неправильної форми, кількість капілярів різко зменшена, спостерігається значна кількість безкапілярних ділянок. Капіляри різко деформовані, змін зазнає сама стінка капілярів, вона нерівномірно потовщена, діаметром від 5 до 15 мкм і в середньому становить 9,9 мкм. У віддалених від виразок ділянках змін не виявлено, але спостерігаються відхилення в діаметрах як капілярів, так і венозної частини функціональних комплексів.

УДК 611.714

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТА РОЗМІРІВ ПАЗУХ ТВЕРДОЇ ОБОЛОНКИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ

О.В.Круцяк

*Буковинська державна медична академія,
м. Чернівці*

Дослідження проведено на 50 препаратах твердої оболонки головного мозку трупів людей різного віку та статі. Використані сучасні методи дослідження: ін'єкція судин, виготовлення корозійних препаратів, комп'ютерно-графічне моделювання. Встановлено, що довжина верхньої стрілоподібної пазухи в долізоцефалів становить 14,0-26,0 см, у мезоцефалів – 13,2-23,5 см, у брахіцефалів – 12,5-22,0 см. Ліва і права поперечні па-